

Jahon va moliya bozorlariga oid sharh

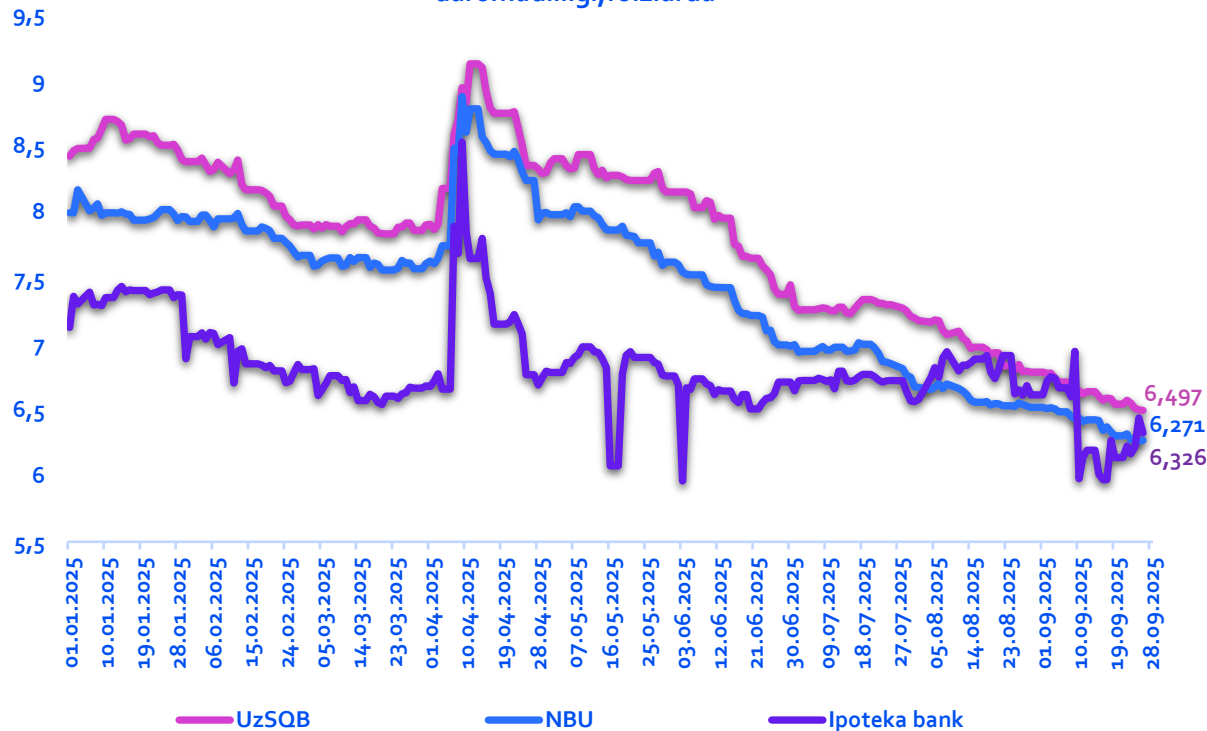
29 sentabr 2025 yil

Bankni strategik rivojlantirish
departamenti

SQB, Ipoteka va NBU evrobondlarining daromadliligi (2025-yil 1 yanvar-29 sentabr, Bloomberg ma'lumotlariga ko'ra)

UzSQB, Ipoteka banki va O'zmilliybank evrobondlarining daromadliligi, foizlarda

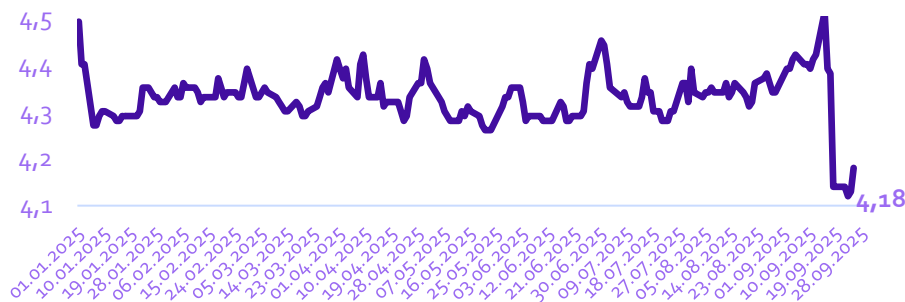

- 2024-yilning yozida SQB Londondagi fond birjasida xalqaro obligatsiyalarni joylashtirdi. Savdolarning birinchi kunida ularning daromadliligi 9,362%ni tashkil etdi.
- SQB obligatsiyalarining daromadliligi o'tgan hafta boshida 6,573% darajasiga yetdi. Haftaning oxiriga kelib esa bu ko'rsatkich pasaydi va 6,497% ni tashkil etdi. Yil boshidan buyon daromadlilik 6,497% – 9,126% gacha o'zgarib turdi.
- O'tgan hafta NBU evrobondlarining daromadliligi 6,319% darajasida bo'lgan. Haftaning yakunida daromadlilik pasayib 6,271% ni tashkil etdi. Yil boshidan buyon bu ko'rsatkich 6,265-8,878% gacha o'zgarib turdi.
- O'tgan hafta Ipotekabank evrobondlarining daromadliligi 6,227% darajasida bo'ldi. Biroq, haftaning oxiriga kelib daromadlilik ko'tarilib va 6,326% ni tashkil etdi. Yil boshidan buyon daromadlilik 5,962% – 8,533% gacha o'zgarib turdi.

SOFR va Euribor

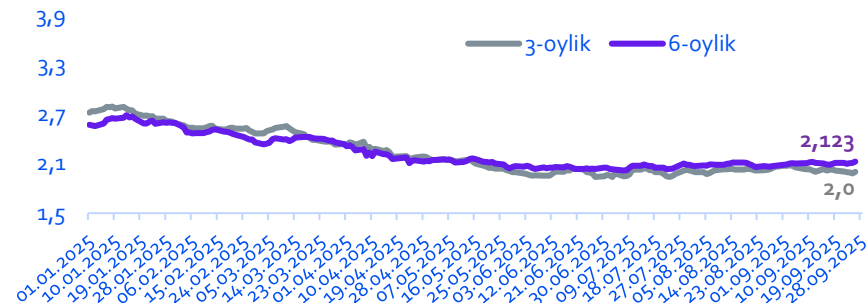
AQSH va Yevropadagi banklararo kreditlar bo'yicha o'rtacha foiz stavkasi

SOFR dinamikasi

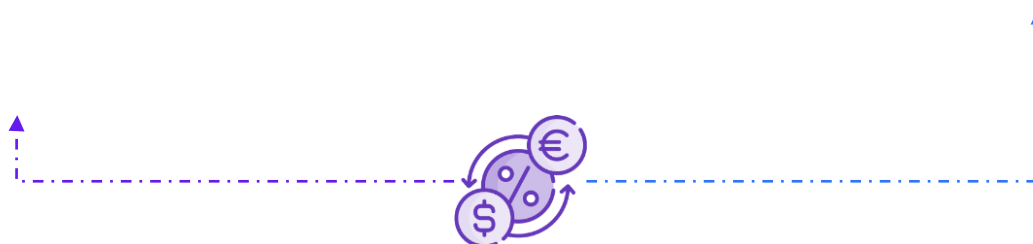

Yil boshidan buyon SOFR stavkasi 4,12-4,51% atrofida barqaror bo'lib turmoqda. Haftaning boshida SOFR stavkasi 4,14% ni tashkil etdi, haftaning oxiriga kelib esa u biroz ko'tarilib, 4,18% ga yetdi. Bu bozor likvidligi va monetar siyosatdagi kutilmalarning o'zgarishlarini ko'rsatadi. Federal rezervning foiz stavkalari bo'yicha pozitsiyasi SOFR stavkasi darajasini belgilashda davom etmoqda. Siyosiy o'zgarishlar kutilmalari stavkada kichik o'zgarishlarga olib kelishi mumkin.

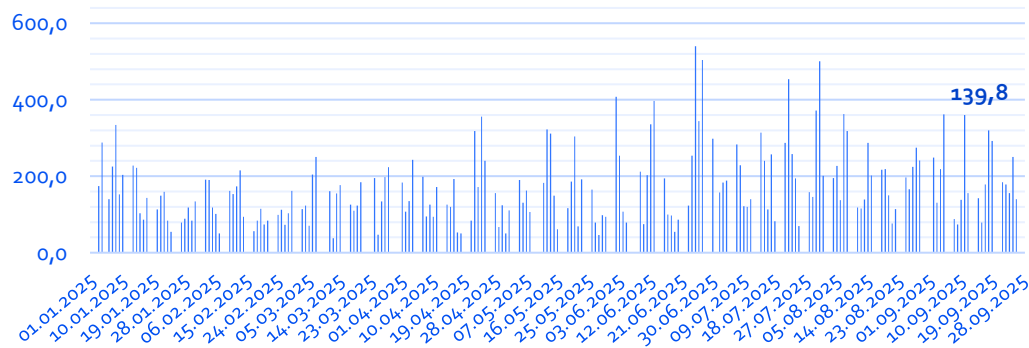
Euribor dinamikasi

Euribor kutilganidan tezroq pasaymoqda. Yevropa Markaziy banki foiz stavkasini tez sur'atlar bilan kamaytirishni davom ettirmoqda. Buning sabablaridan biri – inflyatsiyaning pasayishi. Yevropadagi ko'plab ipoteka kreditlari bog'langan Yevropa banklararo stavkasi (Euribor) o'tgan haftaning boshiga kelib 2,0% (3 oylik) va 2,123% (6 oylik) darajalariga tushdi. 2023-yilning oktyabr o'rtalarida foiz stavkasi 4% dan oshgan edi. Euribor stavkasining tarixdagi eng yuqori darajasi 2008-yilning qishida qayd etilgan bo'lib, u deyarli 5,5% ni tashkil etgan. Yil boshidan buyon maksimal ko'rsatkichlar 2,685% (6 oylik) va 2,789% (3 oylik) ni tashkil etdi.

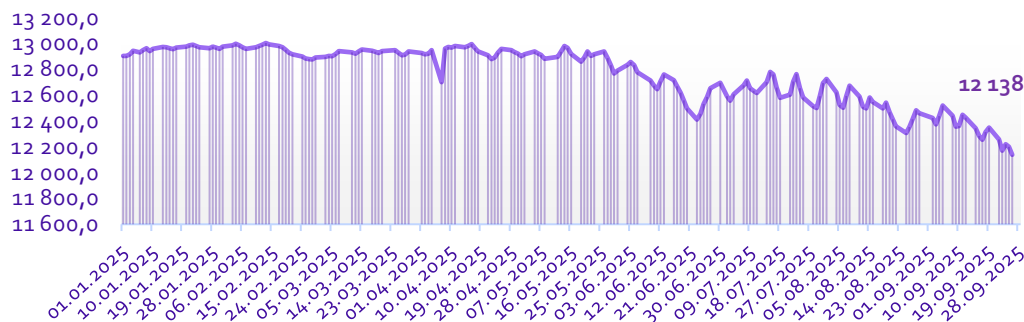

O'zbekiston Respublikasi valyuta birjasidagi savdo hajmi, mln dollar

- ✓ O'tgan hafta valyuta birjasidagi savdo 908,0 million dollarni tashkil etdi, bu o'tgan haftaning savdo hajmiga nisbatan 103,2 million dollarga kamroq.
- ✓ O'tgan haftaning boshida milliy valyutaning dollarga nisbatan maksimal kursi 12 257 so'mni tashkil etdi, keyin haftaning oxiriga kelib pasayib 12 138 so'mga yetdi.
- ✓ Har yili so'm o'rtacha 3,5-4,5% ga devalvatsiyaga uchraydi, 2023-yildan tashqari (9,77%), bu holat Rossiya valyutasi devalvatsiyasi eksport tushumlari kamayishi va mehnat migrantlarining pul o'tkazmalari bilan bog'liq edi. Joriy yil boshidan buyon revalvatsiya 5,94% ni tashkil etdi.

Dollarning so'mga nisbatan almashinish kursi

29.08.2025 yil holatiga ko'ra, aholi uchun dollar sotib olishda eng foydali kurs **Tenge bank**da qayd etilgan – 12 140 so'm. Boshqa banklarda esa kurs 12 150 – 12 195 so'm atrofida o'zgarib turdi.

Aholi uchun dollar sotish bo'yicha eng foydali kurs **Anor bank**da qayd etilgan – 12 115 so'm. Boshqa ko'plab banklarda esa kurs 12 090–12 000 so'm atrofida bo'lgan.

USD-RUB dinamikasi

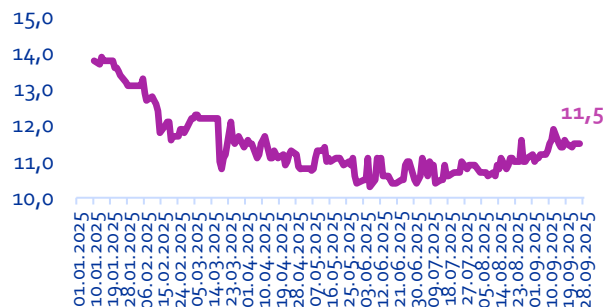

➤ Dollar kursi rublga nisbatan barqarorligini saqlamoqda

Bir hafta davomida dollar-rubl kursi kam o'zgarishlar bilan 83,8–84,2 RUB/USD diapazonida barqaror bo'lib qoldi. Valyuta juftligi mustahkamlanish yoki zaiflashish bo'yicha aniq tendensiyani ko'rsatmaydi, bu esa valyuta bozoridagi nisbiy muvozanatning hozirgi holatini aks ettiradi.

23 va 24 sentyabr kunlari rubl biroq mustahkamlandi, ammo hafta oxiriga kelib kurs yana 84,2 darajasiga qaytdi, haftaning boshidagi darajani takrorladi. Bunday holat qisqa muddatda bozordagi dinamikani o'zgartira oladigan sezilarli tashqi yoki ichki omillarning yo'qligidan dalolat beradi.

RUB-YUAN dinamikasi

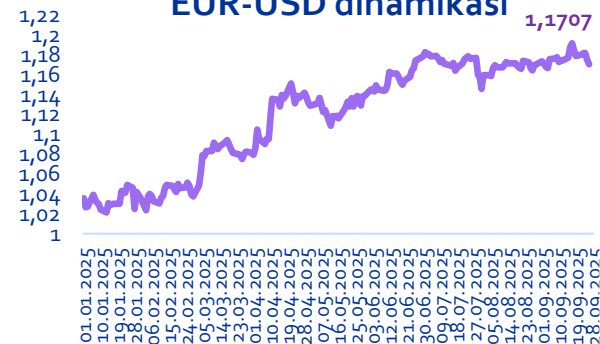

➤ RUB/CNY: haftalik barqarorlik, o'zgarishlarsiz

Hafta davomida rubl-juan kursi deyarli o'zgarmadi va 11,5 darajasida to'liq barqarorlik ko'rsatdi. 22 sentyabrda kichik mustahkamlanish yuz berdi — kurs 11,4 dan 11,5 ga ko'tarildi, undan keyin qiymat o'zgarmadi.

Sezilarli o'zgarishlarning yo'qligi Rossiya va Xitoy o'rtasidagi savdo va valyuta oqimlarining muvozanatda ekanligini hamda ushbu valyuta juftligida talab va taklifning hozirgi muvozanatini ifodalaydi.

EUR-USD dinamikasi

➤ EUR/USD juftligi o'rtacha pasayish ko'rsatmoqda

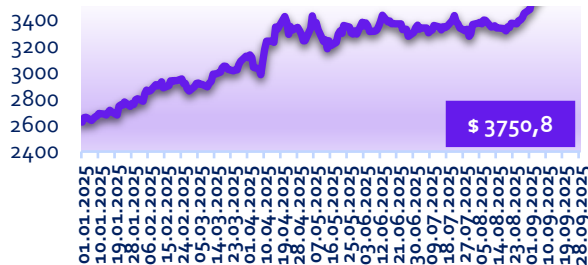
Hafta davomida evro dollarga nisbatan asta-sekin pasaydi, maksimal darajadan 1,1819 dan 1,1707 ga tushdi. Bu harakat evroning AQSh dollariga nisbatan biroq zaiflashayotganidan dalolat beradi.

Pasayish sabablari sifatida AQSh va Yevrozonadagi pul-kredit siyosatining o'zgarishiga oid kutishlar, shuningdek, iqtisodiy faollik va inflyatsiya bo'yicha ma'lumotlar ko'rsatilishi mumkin, ular bozor kayfiyati va valyutalar o'rtasidagi kapital oqimiga ta'sir qiladi.

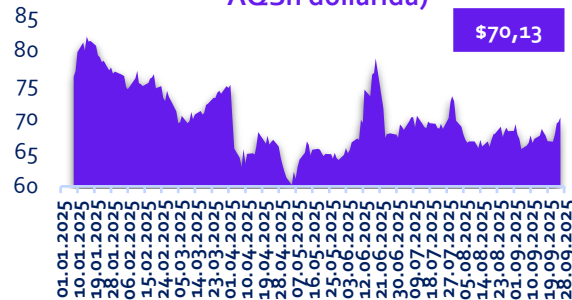
Pasayish bo'lishiga qaramay, narx o'zgarishlari tor diapazonda qolmoqda, bu esa makroiqtisodiy vaziyatda keskin zarbalar yoki jiddiy o'zgarishlar yo'qligini ko'rsatadi.

Asosiy xom ashyo tovarlari narxlariga oid tahlil

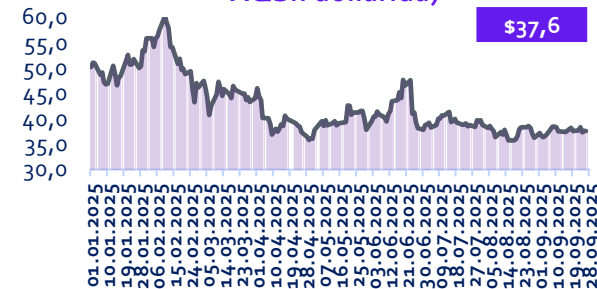
Oltin narxlarini dinamikasi
(bir untsiya uchun,
AQSh dollarida)

Brent nefti narxlarini dinamikasi
(bir barrel uchun,
AQSh dollarida)

TTF gaz narxlarini dinamikasi
(megavatt-soat uchun,
AQSh dollarida)

➤ Oltin narxlarini rekord yangiladi

Oltinning spot narxlarini tarixda birinchi marta unsiya uchun \$3750,8 ni oshirdi. Qimmatbaho metallning tarixiy eng yuqori narxi AQSh Federal rezerv tizimi raisi Jerom Pauellning yangi bayonotlari fonida yangilandi. Investorlar ushbu bayonotlardan pul-kredit siyosatining kelajak istiqbollari, foiz stavkalarining yanada pasayishi va dollar zaiflashuvi haqidagi qo'shimcha signallarni kutmoqda. Oltin narxlarining o'sishi asosan AQSh pul-kredit siyosatiga oid bozor kutishlari, foiz stavkalarining ehtimoliy pasayishi va inflyatsiya o'sish xavflari bilan bog'liq.

➤ Neft narxlarini \$70 dan yuqoriga ko'tarildi

Tahlilchilar narxlarining o'sishini Rossiyaning yil oxirigacha dizel yonilg'isini eksport qilishni taqiqlash rejalari, Ukraina Qurolli Kuchlarining neft infratuzilmasiga hujumlari sababli yetkazib berishdagi muammolar xavfi hamda "Rosneft" va "Gazprom neft" kabi yirik Rossiya neft kompaniyalariga nisbatan Yevroittifoq tomonidan qo'yilishi mumkin bo'lgan sanksiyalar bilan bog'lashmoqda. Bugun Yevroittifoq elchilari Rossiyaga qarshi 19-san'iy sanksiyalar paketini muhokama qilishni boshladi. Bundan tashqari, OPEK+ mamlakatlari kundalik neft qazib olish kvotalaridan 0,5 million barrelga kamroq qazib olishmoqda, bu ortiqcha ishlab chiqarishni kamaytirish va tezkor qazib olishni oshirish uchun zaxiralar yo'qligi bilan bog'liq. Shu sababli, neft bozoridagi kutilayotgan ortiqcha taklif keyinga surilmoqda.

➤ Yevropada gaz narxlarini barqaror

2025 yil 22 sentyabrdan 26 sentyabrgacha Niderlandiyadagi TTF gaz hubida ulgurji gaz narxlarini kam o'zgarishlar bilan 37,4 dan 38,4 dollar megavatt-soatga qadar tor diapazonda harakat qildi. 23 sentyabrda mahalliy maksimal daraja — 38,4 dollar qayd etildi, biroq 24 sentyabrga kelib narx 37,4 dollarga tushib, keyinchalik taxminan 37,6–37,7 dollar atrofida barqarorlashdi. Tahlilchilar qisqa muddatda narxlar oz miqdorda tebranish bilan yonma-yon harakat qilishini, keskin ko'tarilish yoki pasayishlar kutilmasligini — talab va taklif muvozanatining saqlanishi hisobiga bashorat qilmoqda.

Yangiliklar

Ispaniyadagi birlashuv: BBVA Sabadellni sotib olish taklifini oshirdi

Ispaniya banki BBVA Sabadellni sotib olish bo'yicha taklifini 17 milliard yevrogacha oshirdi — bu orqali Ispaniyaning aktivlari bo'yicha ikkinchi yirik bankini yaratishni maqsad qilmoqda. Bu bank sohasini konsolidatsiya qilish bo'yicha strategik qadamdir.

BNP Paribas Parijda innovatsion markaz ochdi

BNP Paribas Parijda bank sohasida sun'iy intellekt va mashinani o'rganishni rivojlantirishga qaratilgan yangi innovatsion markazni ishga tushirdi. Markaz katta ma'lumotlarni tahlil qilish, moliyaviy xizmatlarni shaxsiylashtirish hamda mijozlarga xizmat ko'rsatishni avtomatlashtirish bo'yicha loyihalar ustida ishlaydi. Maqsad — mijozlarga xizmat sifatini va tezligini oshirish.

Raqamli rubl: 2026 yilda ishga tushiriladi

Rossiya Markaziy banki raqamli rublni ishga tushirishni 2026 yil 1 sentyabrga qoldirdi. Yangi talablar bo'yicha, tizim uchun muhim banklar, jumladan Sberbank, Alfa-Bank, VTB, Gazprombank va Sovcombank, mijozlarga raqamli rublda amaliyotlar o'tkazish imkoniyatini taqdim etishlari shart — jumladan raqamli hisob ochish, hisobni to'ldirish, o'tkazmalarni amalga oshirish hamda mos infratuzilma orqali raqamli rubl olish.

Qozog'iston mintaqaviy fintex yetakchisiga aylanmoqda: startaplar soni to'rt baravar oshdi

Qozog'iston MDH davlatlari orasida fintex rivojlanishi bo'yicha yetakchi o'rinni egallamoqda: so'nggi besh yilda startaplar soni to'rt baravar oshdi. Naqd pulsiz to'lovlar barcha tranzaksiyalarning 86 foizini tashkil qiladi, mobil bank xizmatlaridan esa aholining 81 foizidan ortig'i foydalanadi. Sun'iy intellekt, blokcheyn va biometrik texnologiyalar faol joriy etilmoqda. Davlat sohaga reguliyator qum qutisi va Open Banking loyihalari orqali ko'mak bermoqda.